Liikenne Vakuutus keskus FA FINANSSIALA

11.9.2018

LIIKENNE – JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

Asia: U 53/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annetun direktiivin 2009/103/EY muuttamisesta (direktiivi liikennevakuutusdirektiivin muuttamisesta).

Liikennevakuutuskeskus ja Finanssiala ry (FA) kiittävät mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja lausuvat kunnioittaen seuraavaa:

- **Moottoriajoneuvon määritelmää on täsmennettävä erityisesti kevyiden sähköisten liikkumisvälineiden, kuten sähköavusteisten polkupyörien osalta.**
- **Direktiivin soveltamisalan suhteen on hyödynnettävä kansallinen liikkumavara. Moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisen käsite ei saa laajentua hallitsemattomasti ei-liikenteellisiin riskeihin.**
- **Direktiiviehdotuksen vahinkohistoriatiedon keräämistä ja käyttöä koskevan sääntelyn tarkoituksenmukaisuus on arvioitava kriittisesti. Ylisääntelystä on vakuutuksenottajalle enemmän haittaa kuin hyötyä.**

1) Yleistä

Liikennevakuutuskeskus ja FA pitävät komission ehdotusta liikennevakuutusdirektiivin muuttamisesta pääsääntöisesti hyvänä. Ehdotus parantaa liikennevahingoissa vahinkoa kärsineiden asemaa ja yhdenmukaistaa vakuutusturvan kattavuutta Euroopan Unionissa. Valtioneuvoston tavoin Liikennevakuutuskeskus ja FA pitävät tärkeänä, että ehdotettu sääntely perustuu jatkossakin minimiharmonisointiin.

2) Direktiivin soveltamisala ja ajoneuvon määritelmä

Direktiiviluonnoksessa ehdotetut täsmennykset siitä, että direktiivin soveltamisalaan kuuluu moottoriajoneuvon käyttö riippumatta sitä, missä sitä käytetään ja onko ajoneuvo paikallaan vai liikkeessä, eivät aiheuttaisi merkittäviä muutostarpeita liikennevakuutuslain soveltamisalaan. Voimassa olevan lain säännöstä vahingon korvattavuudesta moottoriajoneuvokilpailujen yhteydessä voidaan kuitenkin mahdollisesti joutua tarkistamaan. Tässä yhteydessä tulisi tarkastella mahdollisuutta rajata moottoriajoneuvokilpailuun osallistuvan kuljettajan henkilövahinkoturva (ns. kuljettajanpaikkasuoja) lakisääteisen liikennevakuutuksen ulkopuolelle, koska kuljettajanpaikkasuoja on Suomessa kansallisesti

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@finanssiala.fi
Y-tunnus 2068335-5 www.finanssiala.fi

säädetty lisäturva, joka ei ole laajasti käytössä muissa jäsenvaltioissa. Kilpa-ajajien riskit voidaan kattaa vapaaehtoisin vakuutuksin eikä niitä tule sisällyttää yleiseen liikennevakuutusjärjestelmään.

Komission ehdotuksen mukaan direktiivin soveltamisalaan kuuluisi pääsääntöisesti (henkilöiden tai tavaroiden) kuljetukseen tarkoitettavien moottoriajoneuvon tavanomaisesta käytöstä aiheutuneet vahingot. Ehdotus antaa näin ollen mahdollisuuden rajata direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle vahingot, jotka aiheutuvat käytettäessä moottoriajoneuvoa muuhun kuin (henkilöiden tai tavaroiden) kuljetustarkoitukseen. Poikkeus on tärkeä, jotta mm. eräiden moottorityökoneiden käyttöön liittyvät vahingot voidaan rajata lakisääteisen liikennevakuutuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Esimerkiksi kaivinkoneen tavanomaisena käyttötarkoituksena on kaivaminen. Kaivamisen seurauksena aiheutuneita vahinkoja ei tulisi kattaa liikennevakuutuksesta, koska kysymys on kaivinkoneyrittäjän liikeriskistä, joka tulee katettavaksi mahdollisella vastuuvakuutuksella. Sen sijaan siirtoajossa kaivinkoneen liikkeestä tai sijainnista aiheutuu kuljettamiseen rinnastuva liikenteellinen riski, joka tulee kattaa liikennevakuutuksesta.

Komission näkemyksen mukaan direktiivin tarkoittaman moottoriajoneuvon käsitteeseen kuuluvat myös kevyet sähköiset liikkumisvälineet, kuten tasapainolaudat ja sähköavusteiset polkupyörät. Komission kanta poikkeaa tältä osin yleisesti Euroopassa vallitsevasta tulkinnasta. Epäselvän oikeustilan välttämiseksi olisi suotavaa, että moottoriajoneuvon käsite määriteltäisiin direktiivissä nykyistä täsmällisemmin.

Näkemyksemme mukaan kevyet sähköiset liikkumisvälineet tulisi vakuutusoikeudellisesti rinnastaa jalankulkijoihin tai pyöräilijöihin, kuten on tehty mm. tieliikennelaissa, rikoslaissa sekä ajoneuvolaissa. Ratkaisu olisi linjassa myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyörien hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta ((EU) N:o 168/2013) kanssa. Asetuksessa kevyet, enintään 250 W apumoottorilla varustetut polkupyörät on jätetty soveltamisalan ulkopuolelle, kun taas moottorilla varustetut polkupyörät (teho enintään 1 kW) kuuluvat samaan ajoneuvoluokkaan kuin mopot.

Edellä tarkoitetuilla kevyillä sähköisillä liikkumisvälineillä ei ole rekisteröintivelvollisuutta, joten vakuuttamisvelvollisuuden valvonta olisi käytännössä mahdotonta. Tämä lisäisi vääjäämättä vakuuttamattomuustilanteita ja muille vakuutuksenottajille aiheutuvia kustannuksia tuoden epäsuotuisan vaikutuksen direktiivimuutokselle. Liikenteen käyttäjien suojan ei myöskään voida katsoa edellyttävän liikennevakuuttamisvelvollisuutta, sillä liikkumisvälineen käytön varalta on jo nyt mahdollista hankkia turvaa joustavammilta vapaaehtoisilta vakuutusmarkkinoilta.

Lakisääteinen liikennevakuuttamisvelvollisuus toisi ostajille ja käyttäjille uuden taloudellisen taakan, joka voisi hidastaa näiden liikkumisvälineiden kasvavaa myyntiä ja suotuisaa vaikutusta ympäristölle. Erityisesti Suomessa liikennevakuutusmaksut olisivat kuljettajanpaikkasuojan johdosta korkeampia kuin suuressa osassa Eurooppaa. Mikäli edellä mainitut sähköiset liikkumisvälineet kuitenkin katsottaisiin kuuluvan direktiivin soveltamisalaan, tulisikin tämän ajoneuvoryhmän osalta harkita kansallisesti kuljettajanpaikkasuojan poistoa.

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@finanssiala.fi
Y-tunnus 2068335-5 www.finanssiala.fi

3) Vakuutus- ja vahinkohistoriatodistus

Liikennevakuutuskeskus ja FA kannattavat komission ehdotuksen tavoitetta helpottaa vahinkohistoriatiedon saatavuutta ja läpinäkyvyyttä, mutta katsoo sen olevan saavutettavissa lievemmin keinoin kuin tiukalla harmonisointisääntelyllä. Suomessa vakuutusyhtiöt käyttävät jo yhdenmukaista VVH-todistusta.

Ehdotuksen sanamuoto jättää tulkinnanvaraisuutta VVH-todistuksen sisällöstä eikä ota huomioon kansallisia eroavaisuuksia kuten sitä, että Suomessa todistukseen merkitään myös ankaran vastuun ja kuljettajanpaikkasuojan piiriin kuuluvat vahingot. Näin ollen Suomessa annetuissa todistuksissa vahinkojen määrä voisi olla suhteellisesti suurempi muissa maissa ilmoitettuihin vahinkoihin verrattuna ja tällä voisi olla suomalaisille vakuutuksenottajille jopa negatiivisia vaikutuksia ulkomailta vakuutusta otettaessa. Vaatimusta korvaussummien ilmoittamisesta VVH-todistuksessa voidaan pitää vakuutusmaksujen laskuperiaatteiden kannalta tarpeettomana ja joissain tapauksissa vahinkoa kärsineiden tietosuojaa ja yksityisyydensuojaa loukkaavana.

Kansallisissa lainsäädännöissä on jo nyt laajasti sääntelyä vakuutusmaksujen laskuperusteiden julkaisemisesta, läpinäkyvyydestä sekä vakuutuksenottajien yhdenvertaisesta kohtelusta. VVH-historiaan liittyvien toimintaperiaatteiden julkaisemista tässä yhteydessä voidaankin pitää yliregulaationa ja tarpeettomana puuttumisena vakuutusmarkkinoiden kilpailuun. Euroopan laajuinen VVH-todistuksen harmonisointi edellyttäisi lisäksi laajoja tietojärjestelmämuutoksia, joiden kustannukset lopulta maksaisivat vakuutuksenottajat. Lisäksi on huomattava, että tulevaisuudessa vakuutusmaksujen laskenta perustuu yhä enemmän reaaliaikaiseen ja tulevaan dataan kuin vahinkohistoriaan, joten sääntely voi vanhentua nopeasti.

4) Vakuutusten tarkastaminen, vakuutusturvan vähimmäismäärä ja maksukyvyttömyystilanteet

Liikennevakuutuskeskus ja FA kannattavat Valtioneuvoston tavoin ehdotettua muutosta sallia jäsenvaltioiden välillä tehtäviä liikennevakuutuksen tarkistuksia pääsääntöisesti uudempaa teknologiaa hyödyntäen. Ehdotuksella pyritään rajoittamaan vakuuttamattomuustilanteita, joiden kustannukset allokoituvat lopulta kaikille vakuutuksenottajille.

Liikennevakuutuskeskus ja FA kannattavat Valtioneuvoston tavoin ehdotettua muutosta vakuutusturvan vähimmäismäärien korotuksista. Kaikki jäsenvaltiot kattava, korkeampi vähimmäisturvan taso on kaikkien liikenteen käyttäjien etu.

Liikennevakuutuskeskus ja FA kannattavat ehdotettua sääntelyä vakuutusyhtiöiden maksukyvyttömyystilanteista. Muutoksella parannetaan myös suomalaisten vahingon kärsineiden oikeusturvaa rajat ylittävissä liikennevahingoissa aiheuttamatta lisävastuita kansallisille vakuutusyhtiöille.

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@finanssiala.fi
Y-tunnus 2068335-5 www.finanssiala.fi

Liikenne Vakuutus keskus

FINANSSIALA

11.9.2018

Janne Jumppanen
Johtaja
Liikennevakuutuskeskus

Lea Mäntyniemi
Johtaja
Finanssiala ry

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@vakuutuskeskus.fi
Y-tunnus 0201620-9 www.lvk.fi

Itämerenkatu 11 – 13, 00180 Helsinki
etunimi.sukunimi@finanssiala.fi
Y-tunnus 2068335-5 www.finanssiala.fi